

บันทึก

เรื่อง หรือปัญหากฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท
(กรณีจดทะเบียนค่าทรัพย์สินที่นำมาลงแทนเงินค่าหุ้นสูงกว่ามูลค่าที่แท้จริง)

กระทรวงพาณิชย์ได้มีหนังสือ ที่ พณ.๐๕๐๒/๐๑๐๓ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๒๑ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยปัญหากรณีจดทะเบียนการกำหนดค่าทรัพย์สินที่นำมาลงในหุ้นส่วนจดทะเบียน หุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัด แทนเงินค่าหุ้น สูงกว่ามูลค่าที่แท้จริง ซึ่งเจ้าหน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์มีความเห็นแตกต่างเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายหนึ่งเห็นว่า การกำหนดค่าทรัพย์สินที่นำมาลงแทนเงินค่าหุ้นให้สูงกว่ามูลค่าที่แท้จริง เป็นความผิดตามมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับหุ้นส่วนจดทะเบียน หุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย นายทะเบียนใช้ดุลพินิจสั่งไม่รับจดทะเบียนได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๐๑๙ แต่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า นายทะเบียนไม่มีอำนาจสั่งไม่รับจดทะเบียน เพราะเป็นเรื่องภายในของแต่ละนิติบุคคล ย่อมระวังรักษาผลประโยชน์ของตนและในเรื่องนี้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่ได้ให้อำนาจไว้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๓) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวและคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงพาณิชย์แล้ว เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๐๑๙ ได้บัญญัติกรณีที่นายทะเบียนจะไม่ยอมรับจดทะเบียนไว้ดังนี้

"มาตรา ๑๐๑๙ ถ้าคำขอจดทะเบียนหรือเอกสารซึ่งต้องจดทะเบียนไม่มีรายการบริบูรณ์ตามที่บังคับไว้ในลักษณะนี้ว่าให้จดทะเบียนก็ดี หรือถ้ารายการอันใดซึ่งจดทะเบียนในคำขอหรือในเอกสารนั้นขัดกับกฎหมายก็ดี หรือถ้าเอกสารใดซึ่งกำหนดไว้ว่าให้ส่งด้วยกับคำขอจดทะเบียนยังขาดอยู่มิได้ส่งให้ครบก็ดี หรือถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้ออื่นกฎหมายบังคับไว้ก็ดี นายทะเบียนจะไม่ยอมรับจดทะเบียนก็ได้ จนกว่าคำขอจดทะเบียนหรือเอกสารนั้นจะทำให้บริบูรณ์หรือแก้ไขให้ถูกต้อง หรือได้ส่งเอกสารซึ่งกำหนดไว้แล้วครบทุกสิ่งอันหรือได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อนั้นแล้ว"

ดังนั้น นายทะเบียนจะไม่ยอมรับจดทะเบียนหากกรณีเข้าอยู่ในลักษณะตามมาตรา ๑๐๑๙ ดังกล่าว คือ (๑) เมื่อได้มีบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท บังคับไว้ หรือ (๒) เมื่อได้มีเงื่อนไขอื่นซึ่งกฎหมายบังคับไว้ หรือ (๓) เมื่อรายการซึ่งขอจดทะเบียนในคำขอหรือเอกสารนั้นขัดกับกฎหมาย แต่สำหรับกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าการกำหนดค่าทรัพย์สินสูงกว่ามูลค่าที่แท้จริงนั้น ไม่มีกฎหมายให้อำนาจนายทะเบียนที่จะพิจารณา กำหนดค่าทรัพย์สินที่นำมาลงแทนเงินค่าหุ้นว่าสูงกว่ามูลค่าที่แท้จริงหรือไม่ และกรณีเรื่องนี้ก็มีได้

เข้าอยู่ในลักษณะตามมาตรา ๑๐๑๙ ที่นายทะเบียนจะไม่ยอมรับจดทะเบียน ส่วนความผิดตามมาตรา ๔๘^๑ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. ๒๔๙๙ นั้น จะเป็นความผิดก็ต่อเมื่อศาลได้พิพากษาว่าได้กำหนดค่าทรัพย์สินที่นำมาลงในห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัทจำกัด แทนเงินค่าหุ้นให้สูงกว่ามูลค่าที่แท้จริงโดยทุจริต การกำหนดค่าทรัพย์สินสูงกว่ามูลค่าที่แท้จริงเพียงประการเดียวเท่านั้นยังถือไม่ได้ว่าเป็นการกระทำโดยทุจริต

อาศัยเหตุผลดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายกองที่ ๓) จึงเห็นว่า นายทะเบียนจะไม่ยอมรับจดทะเบียนตามมาตรา ๑๐๑๙ โดยเหตุที่เห็นว่า ได้กำหนดค่าทรัพย์สินที่นำมาลงแทนเงินค่าหุ้นสูงกว่ามูลค่าที่แท้จริง หรือสงสัยว่าได้กำหนดค่าทรัพย์สินแทนเงินค่าหุ้นให้สูงกว่ามูลค่าที่แท้จริงโดยทุจริตนั้น ยังไม่ได้

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๒๑

^๑ มาตรา ๔๘ ผู้ใดโดยทุจริต กำหนดค่าแรงงาน หรือทรัพย์สินที่นำมาลงในห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัด แทนเงินค่าหุ้นให้สูงกว่ามูลค่าที่แท้จริง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท